

Ooperihooaja pärl Estonia Teatris

28. oktoobri õhtu on Estonia Teatris taas tavalisest pidulikum — esietendub ooperimaailma tähtsõ G. Verdi "DON CARLO", mille muusikaline juht ja dirigent on CARLO FELICE CILLARIO Itaaliast, lavastaja NEEME KUNINGAS.

• Hetk proovisaalis: lavastaja NEEME KUNINGAS ja Filippo II MATI PALM.

HARRI ROSPU foto

"Don Carlo" on paradokside ooper. Halastamatu võimu ja inimlikkuse, kohuse ja tunnete, maise ja igavikulise, julmuse ja kahetsuse,

truuduse ja reetmise lakka-matu, äärmuslik ja kirklik vastuolu.

See ooper on aja lugu, kus ajalugu teevad inimesed, kes on sündinud valitsejateks Jumala armust. Selle ooperi värvid on nende üksinduse ja hingevalu värvid. Verdi partituuris pole tunnete pooltoone.

Kui hea muusika ainsaks võimalikuks kriteeriumiks on ausus, siis Verdi "Don Carlo" partituuris on ainult AUSMUUSIKA." Sellisena näeb ooperit Neeme Kuningas, kellele on "Don Carlo" esimene G. Verdi ooper lavastada.

Ooperi esimene variant valmis G. Verdil 1867. aastal Pariisi Grand Opéra tellimisel ning süžee valikul otsustas helilooja F. Schilleri, kelle teoseid ta oli ooperilibreto-de aluseks varemgi võtnud, samanimelise 1787. aastal ilmunud draama kasuks. 4-vaatuseline versioon val-

mis Milano La Scala jaoks 1884.

Nii Schiller kui Verdi huvitusid oma teoste loomisel Madalmaade-Hispaania poliitilisest ning usulisest konfliktist 16. saj. teisel poolel. Ajaloolisi isikuid ja üksikfakte tõlgendasid Schiller, eriti aga ooperi libretistid Joseph Méry ja Camille du Locle üsna vabalt, mis aga ei kahan-da ooperi väärtust.

"Don Carlos" on viis võrd-selt olulist peategelast, igäüks neist kannab oma saatust (teemat), millega võitleb, jää-des sellele reeglina ometi alla. Tegelaste omavahelistes suhetes teemad põimuvad, tekitades veelgi keerulisemaid olukordi.

N. Kuningas: "Nii palju, kui mul on õnnestunud näha "Don Carlo" lavastusi, on lavastajad tavaliselt valinud ühe neist teemadest peateemaks. Mina ei osanud üht teisele eelistada, kuna tegemist on niivõrd ausa muusikaga—

heliloojal pole ükski mõte ega noot teisejärguline. Seega ei ole ühki peateemat, sügavuti analüüsitakse kõikide karakterite arengut."

"Don Carlo" lavale toomisel on seekord suureks abiks olnud maestro C. F. Cillario, kes on pühendanud palju aega meie lauljatele, näidanud puudu jääke laulutehnikas, soovitanud võimalikke lahendusi. Cillario juhatab etendusi detsembri alguseni, mil tema asemel astub dirigendipulti "Don Carlo" juhutama Arvo Volmer.

Lavastuse valguskunstnik on seekord Hollandist — Gerard Wiersum. Oma teist tööd Estonia Teatris teeb dekoratsioonikunstnikuna Har-di Volmer ning kostüümid on ajastu originaallõigete järgi kujundanud Kustav-Agu Püüman.

Hooajaks on planeeritud 13 "Don Carlo" etendust.

ANNE RAHU